

(*)Facultade de Bioloxía

(*)Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas Estranxeiras

Subjects

Year 1st

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V02M066V09101	Guidance and Tutorial Function	1st	3.5
V02M066V09102	Psychological Development of Learning in Secondary Education	1st	4.5
V02M066V09103	Curriculum Design and the Organisation of Educational Centers	1st	4.5
V02M066V09104	An Educational System and Education in Values	1st	3.5
V02M066V09230	Foreign Languages in the Spanish and International Context	1st	8
V02M066V09231	Didactics of Teaching Foreign Languages	2nd	12
V02M066V09232	Strategies for Teaching Innovation in the Field of Foreign Languages	1st	6
V02M066V09301	Internships	2nd	12
V02M066V09401	Final Year Dissertation	2nd	6

IDENTIFYING DATA**Orientación e Función Titorial**

Subject	Orientación e Función Titorial			
Code	V02M066V09101			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas Estranxeiras			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	3.5	Mandatory	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department				
Coordinator	Doval Ruiz, María Isabel			
Lecturers	Doval Ruiz, María Isabel			
E-mail	mdoval@uvigo.es			
Web				
General description	A materia "Orientación e Función Titorial", está integrada no módulo común do Máster Universitario para o Profesorado de Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. O contido curricular desta materia pretende ser unha ferramenta eficaz, práctica e operativa para o estudante futuro docente- ó tratar de situar os procesos de orientación e titoría na labor educativa diaria, así como establecer planes e programas de acción titorial partindo dun plantexamento educativo inclusivo e altamente personalizado en colaboración cos equipos docentes, estudantes e familias.			

Competencias

Code	
B1	Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente.
B4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursada.
B6	Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.
B7	Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.
B9	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar a aprendizaxe e a convivencia na aula e abordar problemas de disciplina e resolución de conflitos
B11	Desenvolver as funcións de titoría e orientación dos estudantes de maneira colexiada.
B18	Aplicar os coñecementos adquiridos e a capacidade de resolución de problemas a contornas educativas novas ou pouco coñecidas.
C1	Coñecer as características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacións.
C2	Comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e as posibles disfuncións que afectan a aprendizaxe.
C3	Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.
C4	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.
C7	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, titoría e orientación académica e profesional.
C8	Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá.
C9	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.
C10	Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.
C12	Adquirir habilidades sociais na relación e orientación familiar.

- C13 Coñecer e aplicar recursos e estratexias de educación no respecto e valor da diversidade lingüística e as súas implicacións educativas.
- C19 Transformar os currículos en programas de actividades e de traballo.
- C21 Fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e poña en valor as achegas dos estudantes.
- C24 Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.
- C25 Analizar críticamente o desempeño da docencia, das boas prácticas e da orientación utilizando indicadores de calidade.
- C30 Dominar as destrezas e as habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
- C31 Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.
- D1 Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
- D2 Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.
- D3 Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Coñecer, comprender e desenvolver os fundamentos teóricos (conceptuais, lexislativos) sobre os que se asenta a orientación e a función titorial, así como as súas relacións coa función docente.	B1 B4 B6 B7 B9 B11 B18	C7 C8 C25	D1 D3
Analizar e valorar a importancia da orientación e da titoría como un factor de calidade no ensino en secundaria, sensibilizando ó profesorado da necesidade da súa participación activa.	B1 B4 B6 B7 B9 B11 B18	C2 C4 C12 C21 C25	D2
Comprender a organización e a estrutura do Plan de Acción Titorial para un centro de ensinanza secundaria.	B1 B4 B6 B7 B9 B11 B18	C2 C4 C7 C12 C21 C25	D2
Deseñar e aplicar estratexias e programas de atención á diversidade do alumnado, así como de apoio ás familias.		C1 C4 C9 C10 C12	D1 D3
Comprender a organización e a estrutura do Plan de Acción Titorial para un centro de ensinanza secundaria.		C3 C7 C9 C13 C19 C24 C31	D1 D2
Deseñar e aplicar estratexias e programas de atención á diversidade do alumnado, así como de apoio ás familias.	B1 B4 B6 B7 B9 B11 B18	C1 C3 C4 C9 C10 C12 C30	D1 D3
Coñecer e aplicar algunhas técnicas e instrumentos de traballo a empregar na realización da labor titorial.	B1 B4 B6 B7 B11 B18	C4 C7 C21 C30 C31	D1 D3

Promover e manter a comunicación coa familia e o entorno. informando e asesorando nos diversos ámbitos da orientación e a acción tutorial.	B1 B4 B6 B7 B9 B11 B18	C7 C8 C9 C10 C12	D1 D3
--	--	------------------------------	----------

Contidos

Topic	
1.- Bases conceptuais do ámbito disciplinar.	1.1Concepto e principios de orientación. A función tutorial: concepto e contidos.
2.- Bases legislativas da orientación e función tutorial.	2.1Das leis orgánicas ao decreto 120/1998 e a orde que o desenvolve. Outras disposicións relacionadas coa orientación e a titoría: regulamentos de centros, currículo, avaliación psicopedagóxica e atención á diversidade
3.- Diagnóstico, prevención e intervención nas dificultades de aprendizaxe e da atención á diversidade.	3.1Funcións do diagnóstico na educación secundaria: preventiva e correctiva. Diagnóstico e atención á diversidade. O diagnóstico nas dificultades de aprendizaxe
4.- Programas e estratexias de intervención para atención á diversidade.	4.1Programas de intervención na atención á diversidade e principais estratexias didácticas.
5.- Medidas de atención á diversidade e adaptacións curriculares.	5.1Medidas ordinarias de atención á diversidade. Medidas extraordinarias de atención á diversidade
6.- Deseño e desenvolvemento do Plan de Acción Tutorial. Estratexias e técnicas de orientación na tutoría.	6.1Concepto de plan de acción tutorial para a educación secundaria. Deseño, execución e avaliación dun PAT en educación secundaria. Actividade orientadora do profesor titor, estratexias e técnicas.
7.- A participación das familias en centros e a súa orientación.	7.1A relación familia e profesores tutores. As familias na toma de decisión nos centros de secundaria. A orientación ás familias dende a titoría e o departamento de orientación: o consello orientador

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Presentación	2	4	6
Foros de discusión	0	2	2
Lección maxistral	8	16	24
Tutoría en grupo	0	2	2
Actividades introdutorias	1.5	0	1.5
Traballos de aula	4	8	12
Traballo	0	40	40

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Foros de discusión	Actividade desenvolvida nun medio virtual na que se debaten temas diversos relacionados co ámbito académico e/ou profesional.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricase/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Tutoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe .
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como presentar a materia.
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballos de aula	Realización de traballos e actividades derivadas dos contidos da materia.

Avaliación

Description	Qualification Training and Learning Results

Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	10	B1 B4 B6 B7 B9 B11 B18	C1 C2 C3 C4 C7 C8 C9 C10 C12 C21 C24 C25 C30 C31	D1 D2 D3
Foros de discusión	Actividade desenvolvida nun medio virtual na que se debaten temas diversos relacionados co ámbito académico e/ou profesional.	10		C25 C31	D3
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.	30	B1 B4 B6 B7 B9 B11 B18	C1 C2 C3 C4 C7 C8 C9 C10 C21 C24 C25 C30 C31	D1 D2 D3
Traballo	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita	50	B1 B4 B6 B7 B9 B11 B18	C1 C2 C3 C4 C7 C8 C9 C10 C12 C21 C24 C25 C30 C31	D1 D2 D3

Other comments on the Evaluation

Observacións:

- Este mestrado ten a modalidade de ensino presencial, polo tanto a asistencia a clase e a realización do traballo para a avaliación continua é obrigatoria. Esta asistencia debe ser, alomenos, do 80 % estando admitido faltar ao 20 % da presencialidade.
- Os prazos das entregas das actividades, traballos, etc. serán comunicados polo profesorado na clase e/ou en Faitic e tamén é necesario cumprilos para ser cualificados na avaliación continua ou final.
- O alumnado que non supere a materia por avaliación continua terá unha proba de avaliación, ao redor dos contidos nucleares da materia, na data marcada no calendario do máster para os exames oficiais. Cabe resaltar que esta proba estará composta dun traballo (30%) e un exame (70%), tendo que obter alomenos o 50% da puntuación en cada unha para realizar o cómputo. En caso de superar unha das probas da materia (traballo ou exame) conservarase a súa calificación dentro do mesmo curso académico, pero na Acta académica figurará como non superada e colocarse a media resultante da puntuación global obtida (atendendo previamente a súa perspectiva ponderación).

Máis información sobre o proceso de avaliación así como sobre o tipo de exame, as orientacións para a realización do traballo, data de entrega, etc. será facilitada baixo demanda do alumnado que precise, ao non poder superar a materia por avaliación continua.

Na web do mestrado poden consultarse as datas do exame oficial: <http://mpe.uvigo.es/index.php?lang=es>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Desenvolvemento Psicológico da Aprendizaxe no Ensino Secundario**

Subject	Desenvolvemento Psicológico da Aprendizaxe no Ensino Secundario			
Code	V02M066V09102			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas Estranxeiras			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	4.5	Mandatory	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department				
Coordinator	Alfonso Gil, Sonia			
Lecturers	Alfonso Gil, Sonia			
E-mail	soalgi@uvigo.es			
Web				
General description	A presente materia ten un carácter básico e común para todas as especialidades do posgraio de Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Sitúase no primeiro cuadrimestre do primeiro curso e facilita a comprensión das claves do desenvolvemento humano e os cambios que teñen lugar nos procesos físicos e psicológicos (*cognición, linguaxe, personalidade, etc.) ao longo do período da adolescencia. Estes coñecementos son fundamentais na formación de docentes da etapa secundaria xa que representan unha ferramenta indispensable para poder contribuír ao desenvolvemento dos adolescentes a través dunha adecuada planificación dos seus procesos de aprendizaxe.			

Competencias

Code	
B7	Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.
B8	Adquirir estratexias para estimular o esforzo do estudante e promover a súa capacidade para aprender por se mesmo e con outros e desenvolver habilidades de pensamento e de decisión que faciliten a autonomía, a confianza e iniciativas persoais.
B9	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar a aprendizaxe e a convivencia na aula e abordar problemas de disciplina e resolución de conflitos
B16	Traballar en equipo con outros profesionais da educación, enriquecendo a súa formación.
C1	Coñecer as características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacións.
C2	Comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e as posibles disfuncións que afectan a aprendizaxe.
C3	Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.
C4	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.
C5	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e no centro, abordar e resolver posibles problemas.
C9	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.
D3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Coñecer e comprender os procesos de desenvolvemento adolescente e plantexar estratexias educativas e psicosociais para a súa promoción.	B7	C1	D3
	B8	C2	
	B9	C3	
	B16		

Comprender os procesos de interacción educativa na aula e os procesos cognitivos, metacognitivos e afectivo-motivacionais que subxacen á aprendizaxe e planificar e aplicar estratexias para a súa promoción.	B8 B9 B16	C2 C5	D3
Deseñar propostas de actuación educativa para o alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, acordos coa organización do centro docente.	B7 B8 B9 B16	C4 C5 C9	D3

Contidos

Topic	
1. FUNDAMENTOS DO COMPORTAMENTO HUMANO, DESENVOLVEMENTO E EDUCACIÓN	Conceptos de desenvolvemento, factores, teorías.
2. PSICOLOXÍA EVOLUTIVA	2.1. Cambios corporais e desenvolvemento na adolescencia. 2.2. Desenvolvemento cognitivo na adolescencia. 2.3. Desenvolvemento afectivo-social na adolescencia.
3. PSICOLOXÍA DA EDUCACIÓN	3.1. Enfoques conductuais da aprendizaxe na Educación Secundaria. 3.2. Enfoques cognitivos e socio culturais da aprendizaxe na Educación Secundaria. 3.3. Factores intrapersoais da Aprendizaxe: procesos e estratexias de aprendizaxe, motivación educativa, autoconcepto e procesos metacognitivos. 3.4. Factores Interpersoais da Aprendizaxe: a interacción alumno-alumno e a interactividade profesor alumnos.
4. DIFICULTADES DE APRENDIZAXE E INTERVENCIÓN PSICOEDUCATIVA.	Descrición, avaliación e intervención.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	8.5	0	8.5
Traballos de aula	12	82	94
Exame de preguntas obxectivas	2	8	10

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte dos docentes dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballos de aula	Resolución de actividades, estudo de casos, elaboración de documentos sobre a temática da materia, tanto de maneira individual como grupal, baixo a dirección do docente.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballos de aula	Atenderanse as dúbidas ou iniciativas plantexadas polo alumnado durante a realización das actividades

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Traballos de aula	Actividades e prácticas a resolver en clase.	70	B7 B9 B16 C1 C2 C3 C4 C5 C9 D3
Exame de preguntas obxectivas	Preguntas sobre os contidos do temario.	30	B7 B8 B9 B16 C1 C2 C5

Other comments on the Evaluation

Este máster ten a modalidade de ensino presencial, por tanto a asistencia a clase e a realización dos traballos de aula son obrigatorios para a avaliación continua. Esta asistencia debe ser, polo menos do 80% estando admitido faltar ao 20 % da presencialidade.

Para superar a materia será preciso que os estudantes obteñan tanto na proba tipo test como nos traballos de aula, como mínimo un 50% da cualificación nese apartado. O alumnado que non poida seguir a avaliación continua realizará unha proba dos contidos da materia, na data marcada no calendario do máster para os exames oficiais. Esta proba suporá o 100% da nota final. Os pormenores e características da devandita proba serán concretadas polo profesorado o día da presentación da materia ou cando se faga a consulta persoalmente. Aqueles estudantes que non superen as probas ou actividades obxecto de avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Coll, C. (Coord.), **Desarrollo, aprendizaje y enseñanza en la Educación Secundaria**, Graó, 2010

Coll, C., Palacios, J. y Marchesi, A. (Comps, **Desarrollo psicológico y educación, 2. Psicología de la Educación**, Alianza, 2001

García-madruga, J. y Delval, J., **Psicología del Desarrollo I**, UNED, 2010

Martín, C. y Navarro, J.I. (Coords., **Psicología para el profesorado de Educación Secundaria y Bachillerato**, Alianza, 2011

Palacios, J., Marchesi, A. y Coll, C. (Comps.), **Desarrollo psicológico y educación: Vol. I. Psicología Evolutiva**, Alianza, 1999

Santrock, J.W, **Psicología del desarrollo**, McGraw-Hill, 2006

Santrock, J.W, **Psicología de la Educación.**, McGraw-Hill, 2006

Shaffer, D.R y Kipp, K., **Psicología del desarrollo infancia y adolescencia**, CENGAGE LEARNING, 2007

Complementary Bibliography

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Diseño Curricular e Organización de Centros Educativos**

Subject	Deseño Curricular e Organización de Centros Educativos			
Code	V02M066V09103			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas Estranxeiras			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	4.5	Mandatory	1	1c
Teaching language	Galego			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinator	Pino Juste, Margarita Rosa			
Lecturers	Pino Juste, Margarita Rosa			
E-mail	mpino@uvigo.es			
Web				
General description	El curriculum es el eje sobre el que se desarrolla la labor educativa, tanto en los aspectos conceptuales (concepciones, componentes, niveles, etc.) como en los procedimientos (procesos de diseño, puesta en práctica, evaluación, etc.). De ahí la importancia del dominio de los contenidos que vamos a trabajar en este modulo.			

Competencias

Code	
B1	Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente.
B2	Coñecer o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procesos de ensino e aprendizaxe respectivos.
B3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
B4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursada.
B5	Contextualizar o currículo que se vaia a implantar nun centro docente participando na planificación colectiva do mesmo.
B6	Diseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.
B7	Diseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.
B10	Diseñar e realizar actividades formais e non formais que contribúan a facer do centro un lugar de participación e cultura na contorna no que está situado.
B17	Desenvolver hábitos e actitudes para aprender a aprender ao longo do seu posterior desenvolvemento profesional.
C4	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.
C9	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.
C13	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de educación no respecto e valor da diversidade lingüística e as súas implicacións educativas.
C19	Transformar os currículos en programas de actividades e de traballo.
C20	Adquirir criterios de selección e elaboración de materiais educativos.
C24	Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.
C27	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación e avaliación educativas e ser capaz de deseñar e desenvolver proxectos de investigación, innovación e avaliación.
C31	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.

- D1 Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xenerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
- D2 Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.
- D3 Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinares

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Utilizar diferentes metodoloxías en función do proceso de E-A, adecuando os aspectos, procesos e criterios metodolóxicos a cada situación de E/A	B1 B2 B4 B6 B10 B17	C13 C19 C24 C27 C31	D1 D2 D3
Establecer procesos de mellora do proceso de E/A: analizando a interacción profesor alumnos como base para o establecemento de novas estratexias de acción programadora durante a realización do proceso E/A.	B2 B7 B10	C9 C13 C19 C24 C31	D1 D2 D3
Construír e seleccionar materiais didácticos adecuando estes ao saber facer do alumnado	B1 B2 B7 B10	C9 C13 C19 C20	D1 D2 D3
Crear deseños curriculares segundo diferentes modelos, proxectando, en cada caso a toma de decisións dunha forma auto-reflexiva e crítica.	B3 B4 B5 B6 B7 B10	C4 C9 C13 C24 C27 C31	D1 D2 D3
Dominar as diferentes técnicas e tipos de avaliación e responsabilizarse cos procesos avaliativos.	B2 B3 B4 B6 B7 B10	C4 C9 C13 C31	D1 D2 D3

Contidos

Topic	
1. Bases conceptuais e lexislativas.	Curriculum e teorías curriculares Orientacións teóricas do curriculum Modelos de curriculum Bases lexislativas
2. Organización de centros Educativos	Organización do Alumnado Organización do profesorado e liderazgo Organos Colexiados do centro escolar Documentos Institucionais
3. Compoñentes didácticos	Competencias Obxectivos: Tipos e redacción Contidos: Selección e secuenciación Metodoloxía: principios e estratexias Actividades: organización da aula e secuenciación das actividades Recursos didácticos Avaliación do proceso de ensino-aprendizaxe

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballos de aula	11	22	33
Aprendizaxe baseado en proxectos	0	30	30
Prácticas autónomas a través de TIC	0	14	14
Lección maxistral	11	22	33
Traballo	0	2.5	2.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballos de aula	<p>Durante as clases presenciais realizaranse exercicios concretos coa finalidade de que o alumnado adquira a consolidación de determinados procedimentos que máis tarde deberán formalizar de forma autónoma no proxecto.</p> <p>Cada alumno presentará ao final do curso as seguintes evidencias:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.- Redacción dunha orde do día dunha reunión de departamento 2.- Redacción dun acta dunha reunión semanal de departamento 3.- Diseño dunha unidade didáctica facendo especial fincapé nos apartados de metodoloxía e avaliación 4.- Glosario de termos e mapa conceptual de documentos traballados (Máximo cinco follíos) <p>Os coñecementos conceptuais valoraranse cunha proba obxectiva.</p>
Aprendizaxe baseado en proxectos	<p>Utilizarase como metodoloxía base o Aprendizaxe Basado en Proxectos ou Project Based Learning (PBL). Trátase dunha metodoloxía didáctica que utiliza metodoloxías activas e colaborativas cuxo obxectivo é que o alumnado alcance o dominio duns contidos mediante a realización dun proxecto deseñado polo profesor.</p> <p>Siguiendo a Edwards (2000) o proceso para levar a cabo o deseño por proxectos é o seguinte:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Planificación da investigación * Selección do tema * Recollida da información * Aplicación * Análise de datos * Informe * Seguimento e avaliación <p>O proxecto consistirá na elaboración dunha unidade didáctica que se realizará individualmente ó longo do curso. Cada elemento curricular desta unidade terá un apartado teórico de fundamentación e análise que se realizará a través de consultas documentais e bibliográficas e tamén un apartado de deseño curricular. As diferentes fases do proxecto concretaranse nun produto escrito no ordenador para incorporar na plataforma. A profesora ofrecerá posibles temáticas para a unidade didáctica.</p> <p>A elaboración do proxecto terá varias fases que coinciden co deseño dos elementos curriculares dunha unidade didáctica.</p> <p>Para desenvolver o proxecto o alumnado terá en conta as explicacións teóricas da profesora e o traballo en equipo cos compañeiros onde se realizará unha retroalimentación do proceso para corrixir o antes posible os posibles erros no desenvolvemento do proxecto</p>
Prácticas autónomas a través de TIC	Realizaranse prácticas autónomas a través de diferentes plataformas didácticas
Lección maxistral	<p>Durante as sesións maxistrals realizaranse as explicacións teóricas do tema e aclararanse as dúbidas surtidas durante a elaboración do proxecto.</p> <p>O alumnado disporá dun texto base de guía e axuda.</p>

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballos de aula	Nas actividades de aula realizaranse tarefas prácticas sobre o deseño e organización dos elementos curriculares que o alumnado deberá presentar no seu proxecto personalizado, así como actividades de xestión e organización dun centro educativo.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Este proxecto terá como finalidade a programación dunha unidade didáctica integrada innovadora utilizando técnicas metodolóxicas activas e participativas.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Traballos de aula	Califícaranse as actividades realizadas na aula para realizar unha retroalimentación positiva e mediante un exame de tipo test comprobarase a consolidación das aprendizaxes.	30	B1	C13	
			B2	C24	
			B7	C27	
			B17	C31	
Aprendizaxe baseado en proxectos	Cada alumno presentará a programación dunha unidade didáctica. Poderá elixir a temática e o curso de implementación.	70	B3	C4	D1
			B4	C9	D2
			B5	C19	D3
			B6	C20	
			B7	C24	
			B10		

Other comments on the Evaluation

A avaliación desta materia desenvólvese en varios niveis e dimensións. Partindo do marco xeral das competencias, é dicir,

das capacidades, a avaliación tentará recoller e valorar aqueles aspectos relacionados co alumnado respecto de: o campo dos coñecementos, o campo dos procedementos, o campo actitudinal e campo relacional. Entendemos que o equilibrio estará en que o alumnado sexa capaz de dominar estas catro grandes dimensións que dalgunha forma contribuirá a que se me for de maneira integral. A avaliación está deseñada en función das seguintes características: formativa, continua, integral e final. Por tanto, afecta a todo o proceso de ensino-aprendizaxe. A avaliación do proxecto terá dous aspectos: por unha banda a xustificación teórica dos distintos elementos curriculares traballados e por outro o seu deseño. Para avaliar o proxecto seguiranse as seguintes normas:

- 1.- Utilización dos coñecementos dispoñibles nos documentos traballados na aula para contrastar as propias ideas, apoiadas e fundamentadas. Comprensión das ideas básicas contidas nos materiais utilizados e analizados.
- 2.- Expresar correctamente as ideas propias, argumentadas e demostrar capacidade de escoita e receptividade.
- 3.- Crítica razoada de posicións e feitos fundamentados con argumentos utilizando un vocabulario técnico propio da materia.
- 4.- Claridade expositiva, habilidades de comunicación, estrutura da presentación traballada na aula.
- 5.- Estrutura lóxica das ideas. 6.- Utilización e manexo das TIC.
- 7.- Adecuación e coherencia entre as actividades prácticas e os contidos teóricos.
- 8.- Calidade das achegas e expresións de ideas innovadoras, contribucións no traballo en grupo, compromiso nas diferentes tarefas.
- 9.- Formulación dos obxectivos didácticos, adecuación a idade, o tempo, etc.
- 10.- Selección do tema, secuenciación dos contidos a longo da unidade didáctica, adecuación a idade, o tempo, etc.
- 11.- Selección das actividades, creatividade na súa elaboración, adecuación a idade e a temporalización..
- 12.- Deseño innovador de recursos.
- 13.- Selección das estratexias de avaliación: actividades de avaliación, tipos e técnicas de avaliación, deseño de instrumentos, etc.

O seguimento dos grupos de traballo convértese nunha ocasión privilexiada para introducir, por parte da profesora, aspectos actitudinais (cooperación, responsabilidade profesional, motivación polo traballo de mestre, etc.). Do mesmo xeito, nalgúns fases do proxecto pídeselle ao alumnado que valoren o seu propio traballo (autoevaluación) ou o traballo dos demais compañeiros (coevaluación) para facer unha retroalimentación do proceso que permita resolver os erros na aprendizaxe o antes posible.

- Este mestrado ten a modalidade de ensino presencial, polo tanto asistencia a clase e a realización do traballo para a avaliación continua é obrigatoria. Esta asistencia debe ser, alomenos, do 80 % estando admitido faltar ao 20 % da presencialidade.

- Os prazos das entregas das actividades, traballos, etc. serán comunicados polo profesorado na clase e/ou en Faitic e tamén é necesario cumprilos para ser cualificados na avaliación continua ou final.

- O alumnado que non supere a materia por avaliación continua terá unha proba de avaliación, ao redor dos contidos nucleares da materia, na data marcada no calendario do máster para os exames oficiais. Cabe resaltar que esta proba estará composta dun traballo (70%) e un examen (30%), tendo que obter alomenos o 50% da puntuación en cada unha para realizar o cómputo. En caso de superar unha das probas da materia (traballo ou exame) conservarase a súa calificación dentro do mesmo curso académico, pero na Acta académica figurará como non superada e colocarse a media resultante da puntuación global obtida (atendendo previamente a súa perspectiva ponderación).

Máis información sobre o proceso de avaliación así como sobre o tipo de exame, as orientacións para a realización do traballo, data de entrega, etc. será facilitada baixo demanda do alumnado que precise, ao non poder superar a materia por avaliación continua.

Na web do mestrado poden consultarse as datas do exame oficial: <http://mpe.uvigo.es/index.php?lang=es>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

CANTÓN MAYO, I. y PINO JUSTE, M.R., **Diseño y desarrollo del currículum.**, Alianza editorial.,

CANTÓN MAYO, I. Y PINO JUSTE, M., **Organización de centros educativos en la sociedad del conocimiento**, Alianza,

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Orientación e Función Titorial/V02M066V02101

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Desenvolvemento Psicológico da Aprendizaxe no Ensino Secundario/V02M066V02102

Investigación e Innovación na Educación Secundaria/V02M066V02205

IDENTIFYING DATA**Sistema Educativo e Educación en Valores**

Subject	Sistema Educativo e Educación en Valores			
Code	V02M066V09104			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas Estranxeiras			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	3.5	Mandatory	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department				
Coordinator	Fernández González, María Reyes			
Lecturers	Fernández González, María Reyes			
E-mail	ofoe-to@uvigo.es			
Web				

General description Toda práctica educativa de intervención educativa funda as súas raíces no sistema de ideas, procedementos e valores que os seus fins lle asignan. A posición dun/ha profesional do campo educativo que quere educar sen ter unha teoría clara e definida da educación sería tan irracional como a de aquel que quere guiar alguén sen saber de onde parte, por onde vai e onde se dirixe. Ésta é a razón pola que antes de deseñar o desenvolvemento de calquera intervención pedagóxica, o profesorado debe ter clara unha Teoría da Educación que guíe a determinación do proceso educativo e a selección dos medios para logralo.

Para iso, e en primeiro lugar, é necesario precisar que é a Teoría da Educación, que lonxe de referirse exclusivamente a cuestións teóricas acerca da educación e polo tanto afastadas das realidades educativas, incide polo contrario en todos os aspectos propios da práctica educativa. Polo tanto, a Teoría da Educación significa coñecer para facer, saber para logo aplicar mellor as innovacións educativas e, en definitiva, para mellorar a calidade da educación.

A continuación é obrigado determinar qué entendemos por educación, xa que ao ser un termo de uso habitual na vida cotiá porque a todas as persoas afecta de algún modo, todo o mundo se atrevería a dar unha definición de educación. Ademais, existen moitos conceptos afíns á educación como formación, ensino, aprendizaxe, instrución, capacitación, que se empregan en moitas ocasións como termos similares e que deben diferenciarse para a súa correcta utilización. Así mesmo, a educación non se pode reducir á que é impartida na escola - Educación Formal-, xa que as persoas se educan máis alá de ela e os influxos que se reciben a partir de outros medios son tanto ou máis potentes que os que proceden da escola e incluso interfíren na súa acción.

Polo tanto, faise necesario traballar os conceptos de -Educación Non Formal-, definida como o conxunto de procesos, medios e institucións deseñados en función de explícitos obxectivos de formación, que non están directamente dirixidos á provisión dos graos propios do sistema educativo regrado, e o de -Educación Informal- que se referiría a aqueles procesos educativos que se producen indiferenciados de outros procesos sociais, que non foron institucionalizados nin sistematizados, que se dan no curso ordinario da vida.

Un dos factores que influíu na crecente importancia que se lle outorgou tanto á Educación Non Formal como á Educación Informal foi o cambio nos valores defendidos pola sociedade, da defensa da virilidade ou a guerra pasouse á defensa da paz ou a tolerancia, valores nos que ata agora non educaba a escola e que a partir da transversalidade como na LOXSE e da inclusión da Educación en Valores da LOE, si serían incluídos nos seus contidos.

Tendo en conta que a saída profesional deste curso de posgrao é a de ser docente en Educación Secundaria é polo que un bloque de contido centrarase exclusivamente no sistema educativo, co fin de introducir ao alumnado no universo da educación, prestando especial atención aos elementos que integran o sistema e ás súas funcións en relación coa acción educativa. En consecuencia considéranse os axentes socioeducativos e as súas responsabilidades pero tamén se presta especial atención a algunhas institucións fundamentais como o Estado ou as Comunidades Autónomas en tanto responsables da normativa educativa, responsables da redacción e desenvolvemento da Lei Orgánica 2/2006, de 3 de maio, de Educación. A análise da situación actual complementábase cunha breve perspectiva histórica, considerando os retos e desafíos de futuro (LOMCE □ Lei Orgánica de Mellora e Calidade da Educación).

Competencias

Code

B7	Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.
B13	Coñecer a normativa e organización institucional do sistema educativo e modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros de ensino
C6	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país.
C10	Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.
C11	Coñecer a evolución histórica da familia, os seus diferentes tipos e a incidencia do contexto familiar na educación.
D1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
O alumnado é quen de analizar os aspectos substantivos do sistema educativo español nos ámbitos estatal e autonómico. O alumnado estuda e coñece a súa estrutura nunha perspectiva histórica e actual.	B13	C6	
O alumnado comprende os aspectos fundamentais da Lei Orgánica 2/2006 e da LOMCE, en relación cos niveis educativos vinculados ao Mestrado de Secundaria.	B13	C6	D1
O alumnado coñece e valora o rol dos axentes socioeducativos nos procesos educativos formais propios das ensinanzas de secundaria, bacharelato, formación profesional e ensinanzas de idiomas.	B7	C10 C11	
O alumnado sabe como deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe con especial atención á equidade, a educación emocional e en valores, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto dos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sostible.	B7 B13	C10	D1

Contidos

Topic	
1. O Universo educativo: concepto de educación. Os escenarios educativos. Educación formal, non formal e informal.	1.1. Concepto de educación. Trazos xerais e diferenciais. 1.2. Clarificación terminolóxica. 1.3. Dimensións e piares da educación. 1.4. Os escenarios educativos: educación formal, non formal e informal. 1.5. Da escola tradicional ás escolas renovadas.
2. O sistema educativo. Os axentes socioeducativos (educadores, alumnado, familia) e a súa evolución.	2.1. O sistema educativo español. Análise histórica. LOGSE, LOCE, LOE, LOMCE. 2.2. A estrutura do sistema educativo despois da LOMCE. Ensinanza obrigatoria e posobrigatoria. Educación Secundaria e Bacharelato. Formación Profesional. Ensinanzas de Idiomas. 2.3. Institucións e axentes no sistema educativo. O rol do Estado e o das Comunidades Autónomas. Os centros educativos. Profesorado e alumnado. As familias. Asociacións escolares.
3. A educación en valores.	3.1. Marco conceptual da educación en valores e actitudes. Cara unha convivencia pacífica. 3.2. Metodoloxía e estratexias didácticas ante valores e actitudes. 3.3. Avaliación de valores e actitudes. 3.4. Actitudes do profesorado ante valores controvertidos. 3.5. A Declaración Universal dos Dereitos Humanos e a Declaración dos Dereitos da Infancia: contexto de actuación para a educación de valores e actitudes.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	14	7	21
Traballos de aula	14	12.5	26.5
Resolución de problemas de forma autónoma	0	40	40

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	O profesorado explica os aspectos básicos dos núcleos temáticos da materia.
Traballos de aula	O alumnado realiza traballos nos que aplica os coñecementos desenvolvidos na sesión maxistral.

Resolución de
problemas de forma
autónoma

O alumnado realiza un traballo propio seguindo as indicacións do profesorado.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Titorías
Traballos de aula	Titorías
Resolución de problemas de forma autónoma	Titorías

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Lección maxistral	O profesorado explica os aspectos básicos dos núcleos temáticos da materia	20	C6 C10 C11
Traballos de aula	O alumnado aplica o coñecemento teórico a casos prácticos.	30	B7 B13 C6 C10 C11
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumnado realiza un traballo de elaboración propia segundo as indicacións do profesorado.	50	B7 B13 C6 C10 C11 D1

Other comments on the Evaluation

A calificación final da materia resultará da integración das distintas notas. Deberán ser superadas todas as partes para poder obter unha calificación positiva. O/a alumno/a que non realice todas as actividades de avaliación obterá unha calificación final de SUSPENSO. De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas novamente na convocatoria de xullo. Os e as estudantes non asistentes deberán contactar ao inicio do módulo co profesorado para coñecer o sistema alternativo de avaliación. As datas oficiais dos exames poden consultarse na web do mestrado.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Camps, V., **El gobierno de las emociones**, 1ª, Herder, 2011

Colom, A.J. (coord.), **Teorías e institucións contemporáneas de la educación**, 1ª, Ariel, 1998

Delors, J., **La educación encierra un tesoro**, 1ª, Santillana / UNESCO, 1996

Esteve, J.M., **Educación, un compromiso con la memoria. Un libro para educar en libertad**, 1ª, Octaedro, 2010

Haydon, G., **Enseñar valores. Un nuevo enfoque**, 1ª, Morata, 2013

Mestre Chust, V., **La necesidad de la educación en Derechos Humanos**, 1ª, UOC, 2007

Pozo Andrés, Mª del M. (ed.), **Teorías e institucións contemporáneas de la educación**, 1ª, Biblioteca Nueva, 2009

Puig Rovira, J.Mª, Gijón Casares, M., Martín García, X. y Rubio Serrano, L., **Aprendizaje servicio: educar para la ciudadanía**, 1ª, Octaedro, 2007

Sarramona, J., **Fundamentos de educación**, 1ª, CEAC, 1989

Soler, Mª.P. (coord.), **De la educación emocional a la educación en valores**, 1ª, MEC, 2008

Complementary Bibliography

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**As Linguas Estranxeiras no Contexto Español e Internacional**

Subject	As Linguas Estranxeiras no Contexto Español e Internacional			
Code	V02M066V09230			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas Estranxeiras			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	8	Mandatory	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department				
Coordinator	Constenla Bergueiro, Amadeo Gonzalo Bouzada Jabois, Carla			
Lecturers	Bouzada Jabois, Carla Constenla Bergueiro, Amadeo Gonzalo			
E-mail	gonzalo@uvigo.es carla.bouzada@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
General description	Esta materia pretende proporcionar unha visión panorámica e comprensiva da docencia de linguas estranxeiras en España e en Galicia en termos de lexislación e das estruturas educativas actuais no contexto dos obxectivos fixados polo Marco común europeo de referencia para as linguas. A información proporcionada no curso será tratada dun xeito práctico por medio de debates e de estudos comparativos entre a situación no contexto nacional e as políticas educativas e aportacións máis significativas dos países do noso entorno europeo de xeito prioritario, pero tamén doutras zonas relevantes do mundo global.			

Competencias

Code	
B1	Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente.
B3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
B4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursada.
B5	Contextualizar o currículo que se vaia a implantar nun centro docente participando na planificación colectiva do mesmo.
B6	Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.
B10	Deseñar e realizar actividades formais e non formais que contribúan a facer do centro un lugar de participación e cultura na contorna no que está situado.
B13	Coñecer a normativa e organización institucional do sistema educativo e modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros de ensino
B17	Desenvolver hábitos e actitudes para aprender a aprender ao longo do seu posterior desenvolvemento profesional.
C3	Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.
C6	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país.
C7	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, titoría e orientación académica e profesional.
C8	Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá.
C10	Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.
C12	Adquirir habilidades sociais na relación e orientación familiar.
C14	Coñecer o valor formativo e cultural das materias correspondentes á especialización.

D1 Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xenerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.

D3 Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinares

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.	B1 B3 B4 B5	C3 C7	D1 D3
Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.	B4 B10 B17	C8 C10 C12	D3
Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país.	B1 B13	C6 C14	D1
Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, titoría e orientación académica e profesional.	B4 B6 B13 B17	C7 C10 C14	D1 D3
Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá.	B5 B10 B17	C3 C8 C12	D3
Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.	B5 B10 B17	C7 C10 C12 C14	D3
Adquirir habilidades sociais na relación e orientación familiar.	B5 B10	C3 C8 C10 C12 C14	D3
Coñecer o valor formativo e cultural das materias correspondentes á especialización.	B1 B13 B17	C6 C7 C14	D1 D3

Contidos

Topic	
1.- O ensino de linguas no presente modelo educativo, estatal e autonómico.	Visión panorámica do ensino de linguas no Estado español e en Galicia desde as perspectivas da educación obrigatoria, post-obrigatoria ou de réxime especial.
2. O Marco común europeo de referencia para as linguas. Obxectivos, métodos e prioridades da política lingüística europea.	Estudo e discusión dos documentos fundamentais sobre o ensino de linguas estranxeiras no contexto europeo.
3.- O ensino-aprendizaxe e certificación de linguas estranxeiras polas institucións internacionais.	Información relevante sobre institucións internacionais dedicadas ao ensino e certificación das linguas estranxeiras membros de ALTE, CERCLES, EALTA, e outras.
4.- Os niveis de referencia de aprendizaxe de linguas e o desenvolvemento de competencias.	Descrición e estudo en detalle das competencias específicas, transversais e complementarias a desenvolver nos distintos niveis de aprendizaxe.
5.- O deseño curricular base.	O currículo, e os seus elementos, das linguas estranxeiras na ESO, Bacharelato, FP e Escolas Oficiais de Idiomas.
6.- As programacións didácticas vixentes.	Panorámica das programacións actuais nos distintos tipos de ensino e a súa discusión desde a perspectiva dos obxectivos fixados nos contextos nacional e internacional.
7.- Seccións bilingües e plurilingües. Metodoloxía CLIL/AICLE. Os proxectos lingüísticos de centro (PLC)	Información de novas orientacións e métodos que comezan a ser empregados desde a perspectiva curricular.
8.- As linguas estranxeiras como fenómeno global. Experiencias educativas internacionais	Visión panorámica dos sistemas educativos internacionais máis relevantes.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Estudo previo	4	6	10
Lección maxistral	20	50	70
Traballos de aula	20	30	50

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Estudo previo	Presentación do curso: Discusión dos obxectivos, métodos, materiais e sistemas de avaliación.
Lección maxistral	Clases teóricas nas que se imparten os contidos do temario.
Traballos de aula	Actividades prácticas de autoavaliación de coñecementos na parte final de cada sesión.
Presentación	Actividades de aplicación e ampliación de contidos realizadas polo estudantado na aula.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	O profesorado do curso estará a disposición do alumnado de forma presencial nas titorías oficiais. Tamén haberá servizo de consulta en liña.
Traballos de aula	O profesorado do curso estará a disposición do alumnado de forma presencial nas titorías oficiais do curso e nas titorías especializadas que sexan necesarias para a redacción dos traballos e presentacións. Tamén haberá servizo de consulta en liña.
Presentación	O profesorado do curso estará a disposición do alumnado de forma presencial nas titorías oficiais do curso e nas titorías especializadas que sexan necesarias para a redacción dos traballos e presentacións. Tamén haberá servizo de consulta en liña.

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results		
Traballos de aula Unha recapitulación e comentario do impartido en cada sesión do curso publicado por cada alumno/a no seu blogue de traballo.	50	B1 B3 B5 B10	C7 C10 C14	
Presentación Unha presentación sobre un aspecto relacionado co temario da materia durante as sesións presenciais do curso.	50	B1 B4 B6 B10 B13 B17	C3 C6 C8 C10 C12	D1 D3

Other comments on the Evaluation

O alumnado será avaliado durante o curso (**avaliación continua**) por medio de: 1) Os comentarios publicados nos blogues de traballo de xeito regular durante o curso, 2) Unha presentación sobre un aspecto relacionado cos contidos do programa previamente acordado co profesorado da materia. Cada parte supón un 50% da cualificación final.

O alumnado que supere o 20% de inasistencia ás sesións docentes perderá o seu dereito á avaliación continúa descrita no parágrafo anterior e poderá realizar un exame final comprensivo nas datas que para os efectos sexan fixadas pola secretaría do mestrado.

As entradas dos blogues terán que ser redactadas e publicadas conforme ao calendario que se fixe ao comezo do curso. Cada comentario entregado tarde contará como 0 a efectos do 50% da cualificación final que corresponde a "Traballos de aula". As normas de redacción e tratamento de temas deses comentarios tamén serán fixadas ao comezo das sesións presenciais. No tocante as presentacións, estas terán lugar tamén durante as sesións presenciais do curso segundo nas datas fixadas polo profesorado da materia.

Haberá un exame final comprensivo de **avaliación única** para o alumnado que non poida asistir ás sesións de xeito regular por razóns documentalmente xustificadas. A data deste exame será fixada pola Secretaría do Mestrado e constará dunha parte teórica de demostración de coñecementos dos puntos do temario da materia e de unha parte práctica de aplicación dos contidos do curso a supostos reais da docencia de linguas estranxeiras en secundaria. Cada parte suporá un 50% da cualificación final e é preciso superar ambas para aprobar o curso.

O plaxio nun traballo ou presentación será cualificado cun 0.

É responsabilidade do alumnado consultar os materiais e as novidades a través da plataforma Faitic e estar ao tanto das datas de entrega de traballos, de presentacións e de avaliación.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Baidak, Nathalie, et al, **Key data on teaching languages at school in Europe. Education, Audiovisual and Culture Executive Agency, European Commission.**, EU Bookshop, 2012

Cantón, I. y Pino, M. (coord.), **Diseño y desarrollo del currículum.**, Alianza Editorial, 2011

Comisión Europea, **Marco común de referencias para las lenguas: aprendizaje, enseñanza, evaluación**, Centro Virtual Cervantes,, 2002

Díaz, Carmen Guillén, et al.,

Ibáñez, J, E. Sanz y N. Goicoechea (Eds)., **La Interculturalidad y el Aprendizaje de las Lenguas en el Espacio Europeo.**, Servicio Publicaciones de la Universidad de Burgos, 2006

Jones, Neil, and Nick Saville, 2009

Marsh, David, and María Jesús Frigols Martín, 2012

Veiz, J.M., **□Multilingual education in Europe: policy developments.□**,

---

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Prácticas Externas/V02M066V09301

Traballo Fin de Máster/V02M066V09401

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Didáctica da Ensinanza das Linguas Estranxeiras/V02M066V09231

Estratexias de Innovación Docente no Campo das Linguas Estranxeiras/V02M066V09232

Subjects that it is recommended to have taken before

Desenvolvemento Psicológico da Aprendizaxe no Ensino Secundario/V02M066V09102

Deseño Curricular e Organización de Centros Educativos/V02M066V09103

Orientación e Función Titorial/V02M066V09101

Sistema Educativo e Educación en Valores/V02M066V09104

IDENTIFYING DATA**Didáctica da Ensinanza das Linguas Estranxeiras**

Subject	Didáctica da Ensinanza das Linguas Estranxeiras			
Code	V02M066V09231			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas Estranxeiras			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	12	Mandatory	1	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department				
Coordinator	Constenla Bergueiro, Amadeo Gonzalo			
Lecturers	Constenla Bergueiro, Amadeo Gonzalo Costa da Silva , Maria Manuela Fontenla Blanco, Ana María Salceda Rodríguez, Hermes Valencia González, María Luz			
E-mail	gonzalo@uvigo.es			
Web				
General description				

Competencias

Code	
B3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinamentos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
B4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursada.
B5	Contextualizar o currículo que se vaia a implantar nun centro docente participando na planificación colectiva do mesmo.
C2	Comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e as posibles disfuncións que afectan a aprendizaxe.
C6	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país.
C7	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, tutoría e orientación académica e profesional.
C8	Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá.
C9	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.
C10	Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.
C11	Coñecer a evolución histórica da familia, os seus diferentes tipos e a incidencia do contexto familiar na educación.
C13	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de educación no respecto e valor da diversidade lingüística e as súas implicacións educativas.
C14	Coñecer o valor formativo e cultural das materias correspondentes á especialización.
D1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
D2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.
D3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Ofrecer ao futuro profesorado de ESO, Bacharelato, FP e Ensino de Idiomas a formación pedagóxica e didáctica esixida pola lexislación actual.	B3 B4 B5	C6 C13	D1
Coñecer os contidos curriculares	B3 B4 B5	C9	
Elaborar e programar unidades didácticas.	B3 B4 B5	C7 C9 C13 C14	D1 D2 D3
Buscar e deseñar actividades que fomente a competencia comunicativa traballando as catro destrezas (falar, escoitar, ler, escribir) utilizando diferentes materiais e recursos (oral, impreso, audiovisuais, dixitais, multimedia...).	B3 B4 B5	C2 C8 C13 C14	D1 D2 D3
Adquirir estratexias para traballar atendendo á diversidade.	B3 B4 B5	C2 C8 C9 C10 C11 C13	D1 D2 D3
Dominar habilidades para que o proceso ensino aprendizaxe se desenvolva sempre no marco da educación en valores, a estimulación e esforzo do alumnado, dotándoo das ferramentas necesarias para aprender a aprender e favorecer a autonomía persoal.	B3 B4 B5	C8 C9 C10 C11 C13 C14	D1 D2 D3

Contidos

Topic	
Situacións e variábeis de ensino das linguas estranxeiras	-Contextos de adquisición e uso -Repertorio lingüístico -A lingua estranxeira en idades precoces
As competencias chave. A competencia comunicativa: análise dos seus compoñentes. Da gramática ao uso da lingua	-As competencias chave na aula de LE -A autonomía da aprendizaxe e aprender a aprender -Actividades de lingua: tipoloxía, incorporación das actividades de léxico e os contidos gramaticais e funcionais.
Programación de unidades didácticas	-Secuenciación e temporalización. -Obxectivos didácticos. -Contidos de aprendizaxe. -Recursos materiais -Avaliación
A avaliación na aula de linguas estranxeiras	-Avaliación inicial, formativa e final -Uso de descritores (rubrics)
Estratexias de comunicación. A comunicación oral e escrita e o seu tratamento na aula.	-Actividades de expresión, interacción e mediación oral. -Actividades de expresión, interacción e mediación escrita.
Procedementos para o fomento das habilidades comunicativas na aprendizaxe de linguas estranxeiras	-Práctica de aula e uso de rubrics para avaliar a comprensión oral e escrita
Técnicas de escrita e redacción	
Fomento da lectura e uso da literatura na didáctica do ensino/aprendizaxe das linguas estranxeiras	
Diferencias entre lingua culta e coloquial	-Que norma ensinar? -Norma e variacións lingüísticas
Materiais para a didáctica das linguas estranxeiras	-Materiais e recursos didácticos -Selección de actividades para traballar as distintas destrezas. -O uso dos libros de texto. -Uso das TIC e móbiles.
Os sistemas audiovisuais na didáctica das linguas estranxeiras. Redes sociais e gamificación na aprendizaxe de linguas.	-Perspectiva histórica -Análise de prácticas

Apoio, diversidade e multiculturalidade na didáctica das linguas estranxeiras. Contextos de aplicación da didáctica das LE.

-A titoría. A LE nas actividades de titoría
 -Lifeskills /competences pour la vie
 -Medidas de atención á diversidade: os grupos PMAR
 -Avaliación da atención á diversidade
 -Traballar coa cultura da LE: o papel dos/as auxiliares de conversa.
 -Programas AICLE/CLIL

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	60	120	180
Traballos de aula	30	0	30
Debate	10	10	20
Estudo de casos	20	20	40
Traballo	0	30	30

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Presentación dos puntos esenciais dos contidos da materia.
Traballos de aula	Resolución na aula de actividades relacionadas cos contidos da materia e encamiñadas a acadar os obxectivos fixados para a mesma.
Debate	Construción dunha visión crítica sobre os contidos da materia mediante o intercambio de opinións na aula.
Estudo de casos	Análise de prácticas metodolóxicas de especial interese.

Atención personalizada

Methodologies Description

Lección maxistral	No inicio do curso, cada profesor indicará os seus horarios e modalidades de titoría, así como as vías de contacto co alumnado. O alumnado deberá ter en conta que a maioría do profesorado da materia non traballa habitualmente na Facultade de Filoloxía e Tradución e que, por tanto, non dispón dun despacho na mesma.
Estudo de casos	No inicio do curso, cada profesor indicará os seus horarios e modalidades de titoría, así como as vías de contacto co alumnado. O alumnado deberá ter en conta que a maioría do profesorado da materia non traballa habitualmente na Facultade de Filoloxía e Tradución e que, por tanto, non dispón dun despacho na mesma.
Traballos de aula	No inicio do curso, cada profesor indicará os seus horarios e modalidades de titoría, así como as vías de contacto co alumnado. O alumnado deberá ter en conta que a maioría do profesorado da materia non traballa habitualmente na Facultade de Filoloxía e Tradución e que, por tanto, non dispón dun despacho na mesma.
Debate	No inicio do curso, cada profesor indicará os seus horarios e modalidades de titoría, así como as vías de contacto co alumnado. O alumnado deberá ter en conta que a maioría do profesorado da materia non traballa habitualmente na Facultade de Filoloxía e Tradución e que, por tanto, non dispón dun despacho na mesma.

Tests Description

Traballo	No inicio do curso, cada profesor indicará os seus horarios e modalidades de titoría, así como as vías de contacto co alumnado. O alumnado deberá ter en conta que a maioría do profesorado da materia non traballa habitualmente na Facultade de Filoloxía e Tradución e que, por tanto, non dispón dun despacho na mesma.
----------	---

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results
Traballo Cada alumno deberá realizar ao longo do curso unha serie de traballos e actividades propostos por cada un dos docentes da materia. Os criterios de avaliación, así como o formato, modalidade e prazos de presentación serán establecidos en cada grupo por cada profesor responsábel no inicio do curso. A avaliación será, por tanto, continua, progresiva e sumativa. Tanto na 1ª como na 2ª convocatoria, cada profesor emitirá unha nota individual sobre 10. Esta será ponderada en función do número de horas do docente e sumada á dos demais para obter a cualificación final do alumno.	100	B3 C2 D1 B4 C6 D2 B5 C7 D3 C8 C9 C10 C11 C13 C14

Other comments on the Evaluation

A asistencia ás sesións docentes é obrigatoria para todo o alumnado, que só poderá ausentarse nun máximo do 20% das mesmas por razóns documentalmente xustificadas. O alumnado que asista regularmente ás clases será avaliado durante o curso por medio dunha serie de traballos e actividades propostos por cada un dos/as docentes da materia. Os criterios de avaliación, así como o formato, modalidade e prazos de presentación serán establecidos en cada grupo por cada profesor/-a responsábel no inicio do curso. A avaliación será, por tanto, continua, progresiva e sumativa. Cada profesor/-a emitirá unha nota individual sobre 10. Esta será ponderada en función do número de horas do/a docente e sumada á dos/as demais para obter a cualificación final do alumno/a

O alumnado que supere o 20% de inasistencia ás sesións docentes perderá o seu dereito á avaliación continúa descrita no parágrafo anterior e poderá realizar un exame final comprensivo nas datas que para os efectos sexan fixadas pola secretaría do mestrado.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

CANTÓN, I. & PINO, M. (coord.), **Diseño y desarrollo del currículum**, Alianza Editorial, 2011

PALACIOS, I., **“Aprendiendo a aprender en el aula de lenguas extranjeras. Las estrategias de aprendizaje y su tratamiento en el aula”**. En Cassany, Daniel, **El Portfolio Europeo de Lenguas.**, pp. 155-184., Ministerio de Educación, 2006

PALACIOS, I. (dir.) ET ALII, **Diccionario de enseñanza y aprendizaje de lenguas**, En clave-ELE, 2007

Complementary Bibliography

ADAM, J.-M., **Textes: types et prototypes**, Arman Colin, 2011

BENTLEY, K., **The TKT (Teaching Knowledge Test) course: CLIL Module (Content and Language Integrated Learning)**, Cambridge University Press, 2010

CONTI, G & SMITH, S., **The Language Teacher Toolkit**, Amazon, 2016

DALE L. & TANNER, R., **CLIL activities: a resource for subject and language teachers**, Cambridge University Press, 2012

DOLZ, J. & SCHNEUWLY, B., **Pour un enseignement de l'oral - Initiation aux genres formels à l'école**, ESF, 1998

DUFAYS, J.-L., GEMENNE, L. & LEDUR D., **Pour une lecture littéraire. Histoire, théories, pistes pour la classe**, 2ª edición, De Boeck-Duculot, 2005

GODARD, A. (dir.), **La littérature dans l'enseignement du français langue étrangère**, Didier, 2014

HARMER, J., **The Practice of English Language Teaching**, 5ª edición, Pearson, 2014

HOUSE, S (coord.), **Didáctica del Inglés: Classroom Practice**, Graó, 2011

HUVER, E., SPRINGER, C., **L'évaluation en langues**, Didier, 2011

LAURENS V., **"Modéliser des séquences en FLE et FLM: analyse comparée de l'unité didactique et de la séquence didactique" en Le français aujourd'hui**, n° 176, 2012, p. 59-75., 2012

LEBRUN, M., LACELLE, N; BOUTIN, J.-F., **Introduction de La littératie médiatique multimodale. De nouvelles approches en lecture-écriture à l'école et hors de l'école**, PUO, 2012

MCCARTHY, M. O'KEEFE, A. & WALSH, S., **Vocabulary Matrix: Understanding, Learning, Teaching.**, Heinle Cengage Learning, 2009

MEHISTO, P., MARSH, D., & FIGOLS, M.J., **Uncovering CLIL**, Macmillan, 2008

MOIRAND, S., **Enseigner à communiquer en langue étrangère**, Hachette, 1990

Oulipo, (Hermes Salceda ed.), **Atlas de literatura potencial 1: Ideas potentes**, Pepitas de calabaza, 2016

RINVOLUCRI, M., **Humanising your Coursebook (Activities to bring your classroom to life)**, Delta Publishing, 2002

RIVÉ, R. & VIDAL, N., **Project Work step by step (Handbooks for the English classroom)**, Macmillan Education, 1993

SAN ISIDRO, F.X. (coord.), **Materiais Plurilingües 3.0: Formación, creación e difusión**, Xunta de Galicia, 2011

SCRIVENER, J, **Learning Teaching**, Macmillan, 2011

TAYLOR, J., **The Minimax Teacher**, Delta Publishing, 2001

THORNBURY, S., **An A-Z of ELT. A Dictionary of Terms and Concepts**, Macmillan, 2014

TOMALIN, . & STEMPLESKI, S., **Cultural Awareness**, Oxford University Press, 2003

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Estratexias de Innovación Docente no Campo das Linguas Estranxeiras**

Subject	Estratexias de Innovación Docente no Campo das Linguas Estranxeiras			
Code	V02M066V09232			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas Estranxeiras			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department				
Coordinator	Martínez Insua, Ana Elina			
Lecturers	Martínez Insua, Ana Elina Pérez Guerra, Javier			
E-mail	minsua@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
General description	Esta materia ten como obxectivo principal estudar e investigar sobre posibles modos de innovación e mellora na práctica docente de linguas estranxeiras, estando a metodoloxía centrada no alumnado. Prestarase unha atención especial ás tecnoloxías da información e a comunicación como fontes de innovación e investigación nas linguas estranxeiras. As premisas básicas da práctica docente neste eido serán a observación, avaliación e adaptación de actividades na aula de linguas estranxeiras, a aprendizaxe autónoma e as diferentes modalidades para avaliala.			

Competencias

Code	
B3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
B8	Adquirir estratexias para estimular o esforzo do estudante e promover a súa capacidade para aprender por se mesmo e con outros e desenvolver habilidades de pensamento e de decisión que faciliten a autonomía, a confianza e iniciativas persoais.
C7	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, titoría e orientación académica e profesional.
C8	Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá.
C9	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.
C10	Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.
C13	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de educación no respecto e valor da diversidade lingüística e as súas implicacións educativas.
C14	Coñecer o valor formativo e cultural das materias correspondentes á especialización.
D1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xenerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
D2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.
D3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results
------------------------------------	-------------------------------

Coñecemento das ferramentas relativas ás novas tecnoloxías que permitan estratexias de innovación docente no ensino de linguas estranxeiras	B3 B8	C7 C13 C14	D1 D2 D3
Coñecemento de estratexias de dinamización individual e grupal no eido do ensino das linguas estranxeiras	B3 B8	C7 C8 C9 C10 C13 C14	D1 D2 D3
Posta en práctica dos coñecementos adquiridos mediante o desenvolvemento dunha práctica innovadora relativa ao ensino das linguas estranxeiras	B3 B8	C7 C13	D1 D2 D3
Coñecementos de proxectos autonómicos, estatais e internacionais de innovación docente no eido das linguas estranxeiras	B3	C7 C14	D1 D2

Contidos

Topic

- Introducción á noción de innovación educativa e ás estratexias de innovación no eido do ensino de linguas estranxeiras

- Programas, aplicacións e plataformas informáticas aplicables a contextos de innovación educativa (software de tarefas baseadas en problemas, blogs e web 2.0, plataformas de teleaprendizaxe en contextos de blended learning, MOOCs, flipped classroom, etc.)

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	0	2
Lección maxistral	9	18	27
Traballos de aula	14	0	14
Presentación	6	0	6

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

Description

Actividades introductorias	Presentación da materia por parte do profesorado.
Lección maxistral	Exposición dos contidos máis teóricos da materia por parte do profesorado.
Traballos de aula	Desenvolvemento de tarefas relativas á innovación docente por parte do alumnado, encaminadas a contribuir na solución dun reto plantexado no comezo do seminario.
Presentación	Presentación dun proxecto de innovación docente por parte do alumnado no que se dea solución a o reto anteriormente plantexado.

Atención personalizada

Methodologies Description

Traballos de aula	Titorías presenciais individualizadas: Horario de atención do profesorado na Facultade de Filoloxía e Tradución: - Ana Elina Martínez Insua: despacho B31 - Javier Pérez Guerra: despacho B43 Titorías virtuais: - correo electrónico (véxase portada da guía docente) - plataforma de teleaprendizaxe Tema en http://faitic.uvigo.es
Presentación	Titorías presenciais individualizadas: Horario de atención do profesorado na Facultade de Filoloxía e Tradución: - Ana Elina Martínez Insua: despacho B31 - Javier Pérez Guerra: despacho B43 Titorías virtuais: - correo electrónico (véxase portada da guía docente) - plataforma de teleaprendizaxe Tema en http://faitic.uvigo.es

Avaliación

Description	Qualification Training and Learning Results
-------------	---

Lección maxistral	Asistencia e participación nas sesións lectivas ordinarias.	20	B3 B8	C7 C8 C9 C10 C13 C14	D1 D2 D3
Traballos de aula	Entrega e resolución en prazo dos traballos e actividades requiridas ao longo das sesións lectivas ordinarias.	50	B3 B8	C7 C8 C9 C10 C13 C14	D1 D2 D3
Presentación	Elaboración e presentación final dun proxecto de innovación docente nos termos plantexados ao comezo da materia.	30	B3 B8	C7 C8 C9 C10 C13 C14	D1 D2 D3

Other comments on the Evaluation

O alumnado que non desexe acollerse á avaliación continua, poderá presentarse a unha proba final sobre os contidos teóricos e prácticos da materia na data fixada pola coordinación do máster.

A avaliación da segunda convocatoria (xuño-xullo) farase exclusivamente mediante unha proba final sobre os contidos teóricos e prácticos da materia na data fixada pola coordinación do máster.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Entregarase bibliografía específica nas sesións docentes presenciais,

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Prácticas Externas**

Subject	Prácticas Externas		
Code	V02M066V09301		
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas Estranxeiras		
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year
	12	Mandatory	1
			Quadmester
			2c
Teaching language	Castelán Galego		
Department	Ecología e biología animal		
Coordinator	Garrido González, Josefa		
Lecturers	Garrido González, Josefa		
E-mail	jgarrido@uvigo.es		
Web	http://http://mpe.uvigo.es/index.php?option=com_content&view=article&id=24&mid=140&lang=es		
General description	As prácticas externas están orientadas a completar e reforzar as competencias asociadas ao título. Realizaranse nunha contorna laboral e profesional real relacionado con algún dos ámbitos da Educación.		

Competencias

Code	
B3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
B5	Contextualizar o currículo que se vaia a implantar nun centro docente participando na planificación colectiva do mesmo.
B6	Diseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.
B10	Diseñar e realizar actividades formais e non formais que contribúan a facer do centro un lugar de participación e cultura na contorna no que está situado.
B12	Participar na avaliación, investigación e a innovación dos procesos de ensino e aprendizaxe, comunicando as súas conclusións e as razóns que as sustentan á comunidade educativa e outros profesionais da educación
B16	Traballar en equipo con outros profesionais da educación, enriquecendo a súa formación.
C28	Adquirir experiencia na planificación, na docencia e na avaliación das materias correspondentes á especialización.
C29	Acreditar un bo dominio da expresión oral e escrita na práctica docente.
C30	Dominar as destrezas e as habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
C31	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.
D1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
D2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.
D3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Coñecemento da contorna próxima, local e rexional, e da súa Historia	

O alumnado será quen de planificar e avaliar materias correspondentes á especialización.

B3 C28 D1
 B5 C29 D2
 B6 C30 D3
 B10 C31
 B12
 B16

Contidos

Topic

Deseño de materias da especialidade

Elaboración de materiais e actividades

Aplicación de técnicas e estratexias de aprendizaxe en distintas etapas e cursos.

Analise da práctica educativa

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Prácticas externas	150	0	150
Informe de prácticas externas	0	150	150

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Prácticas externas	Realización de prácticas coma docente nun centro de ensinanza secundaria. A titorización será levada a cabo por un docente do centro e un docente da universidade.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Prácticas externas	O alumnado terá dous titores ou titoras que o apoiarán nesta materia. Un titor/a no centro de prácticas e un titor/a na universidade que será o seu titor/a de PAT

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Prácticas externas	Realización de prácticas coma docente nun centro de ensinanza secundaria. RESULTADOS DE APRENDIZAXE -O alumnado será quen de planificar e avaliar as materias correspondentes á especialización. -O alumnado será quen de dominar destrezas e habilidades sociais, así como demostrar un bo dominio da expresión oral e escrita, necesarios para fomentar un bo clima de aprendizaxe. -O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora	50	B3 B5 B6 B10 B12 B16	C28 C29 C30 C31	D1 D2 D3
Informe de prácticas externas	Elaboración dunha memoria de prácticas na que se explique o paso polo centro de prácticas. RESULTADOS DE APRENDIZAXE -O alumnado será quen de planificar e avaliar as materias correspondentes á especialización. -O alumnado será quen de dominar destrezas e habilidades sociais, así como demostrar un bo dominio da expresión oral e escrita, necesarios para fomentar un bo clima de aprendizaxe. -O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora	50	B3 B5 B6 B10 B12 B16	C28 C30 C31	D1 D2 D3

Other comments on the Evaluation

O alumnado debe superar as dúas pares das prácticas para superar a materia.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Feliz, T. y Ricoy, M.C., **La formación inicial de los profesores de secundaria.**, Sanz y Torres., 2008

González, M. T., Escudero, J. M., Nieto, J. M. y Portela, A., **Innovaciones en el gobierno y la gestión de los centros escolares.**, Síntesis, 2011

Marco, B., **Competencias Básicas: Hacia un nuevo paradigma educativo**, Narcea, 2008

Perrenoud, Ph, **Desarrollar la práctica reflexiva en el oficio de enseñar**, Grao, 2007

Perrenoud, Ph, **Diez nuevas competencias para enseñar**, Graó, 2004

Sierra, B. y Pérez Ferra, M, **La comprensión de la relación de la teoría-práctica: una clave epistemológica de la didáctica. Revista de Educación**, 2007

Latorre, A., **La investigación-acción. Conocery cambiar la práctica educativa**, Grao, 2007

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Traballo Fin de Máster/V02M066V06401

Subjects that it is recommended to have taken before

Aprendizaxe e Ensinanza dos Módulos das Familias Profesionais do Sector Servizos/V02M066V06226

Desenvolvemento Psicolóxico da Aprendizaxe no Ensino Secundario/V02M066V06102

Deseño Curricular e Organización de Centros Educativos/V02M066V06103

Innovación Docente e Iniciación á Investigación na Formación Profesional/V02M066V06227

A Formación Profesional/V02M066V06225

Orientación e Función Titorial/V02M066V06101

Sistema Educativo e Educación en Valores/V02M066V06104

IDENTIFYING DATA**Traballo Fin de Máster**

Subject	Traballo Fin de Máster			
Code	V02M066V09401			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas Estranxeiras			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	1	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Ecoloxía e bioloxía animal			
Coordinator	Garrido González, Josefa			
Lecturers	Garrido González, Josefa			
E-mail	jgarrido@uvigo.es			
Web	http://mpe.uvigo.es			
General description	Materia orientada á realización dun traballo de investigación, experimentación ou desenvolvemento orixinal nalgunha das liñas do módulo específico do máster, e estará relacionado con algúns dos múltiples ámbitos do mundo profesional propios do ámbito do ensino secundario.			

Competencias

Code	
B6	Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.
B12	Participar na avaliación, investigación e a innovación dos procesos de ensino e aprendizaxe, comunicando as súas conclusións e as razóns que as sustentan á comunidade educativa e outros profesionais da educación
B17	Desenvolver hábitos e actitudes para aprender a aprender ao longo do seu posterior desenvolvemento profesional.
C24	Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.
C26	Identificar os problemas relativos ao ensino e a aprendizaxe das materias da especialización e expor alternativas e solucións.
C27	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación e avaliación educativas e ser capaz de deseñar e desenvolver proxectos de investigación, innovación e avaliación.
C29	Acreditar un bo dominio da expresión oral e escrita na práctica docente.
D1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xenerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
D2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
O alumnado será quen de dominar destrezas e habilidades sociais, así como demostrar un bo dominio da expresión oral e escrita, necesarios para fomentar un bo clima de aprendizaxe.	B12	C24	D1
	B17	C26	D2
		C27	
		C29	
O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora	B6	C26	D1
	B12	C27	D2

Contidos

Topic
Elaboración de un traballo de investigación no ámbito da educación secundaria

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Presentación	1	0	1
Traballo tutelado	10	139	149

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Presentación	Realizarse por cada alumno ou alumna diante dun tribunal composto por 3 profesores do itinerario/especialidade correspondente ou do módulo común. A súa exposición será apoiada cos medios informáticos, audiovisuais, multimedia/et. oportunos, cunha duración entre 10 y 15 minutos e posteriormente o tribunal formulará ao alumno as cuestións que considere oportunas.
Traballo tutelado	Realización dun traballo de investigación, experimentación ou desenrolo orixinal nalgunha das liñas desenvolvidas no módulo específico do Mestrado, relacionado con algúns dos múltiples ámbitos do mundo profesional propios do ámbito do ensino secundario. Encamiñarse ao desenvolvemento dunha actividade que contribúa a acadar un conxunto de competencias de carácter académico, profesionalizante e investigador que enriqueza globalmente a súa formación inicial. Será guiado por unha persoa docente da universidade. Este traballo estará encadrado na etapa da educación secundaria obrigatoria ou postobrigatoria. O traballo de fin de mestrado poderá estar ligado ás actividades de aula, unidades didácticas ou proxectos realizados polo alumnado na fase de prácticas, incluíndo sempre os aspectos de investigación educativa pertinentes a xuízo da persoa titora da universidade.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Traballo tutelado	

Avaliación			
	Description	Qualification	Training and Learning Results
Presentación	<p>Será realizada por cada alumno ou alumna diante dun tribunal composto por 3 profesores do itinerario/especialidade correspondente ou do módulo común. A súa exposición será apoiada cos medios informáticos, audiovisuais, multimedia/et. oportunos, cunha duración entre 10 y 15 minutos e posteriormente o tribunal formulará ao alumno as cuestións que considere oportunas.</p> <p>RESULTADOS DE APRENDIZAXE: -O alumnado será quen de planificar e avaliar as materias correspondentes á especialización. -O alumnado será quen de dominar destrezas e habilidades sociais, así como demostrar un bo dominio da expresión oral e escrita, necesarios para fomentar un bo clima de aprendizaxe. -O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora</p>	70	C24 D1 C26 D2 C29

Traballo tutelado	<p>Realización dun traballo de investigación, experimentación ou desenrolo orixinal nalgunha das liñas desenvolvidas no módulo específico do Mestrado, relacionado con algúns dos múltiples ámbitos do mundo profesional propios do ámbito do ensino secundario.</p> <p>Encamiñarse ao desenvolvemento dunha actividade que contribúa a acadar un conxunto de competencias de carácter académico, profesionalizante e investigador que enriqueza globalmente a súa formación inicial. Será guiado por unha persoa docente da universidade. Este traballo estará encadrado na etapa da educación secundaria obrigatoria ou postobrigatoria. O traballo de fin de mestrado poderá estar ligado ás actividades de aula, unidades didácticas ou proxectos realizados polo alumnado na fase de prácticas, incluíndo sempre os aspectos de investigación educativa pertinentes a xuízo da persoa titora da universidade.</p>	30	B6 C24 D1 B12 C26 D2 B17 C27 C29
<p>RESULTADOS DE APRENDIZAXE:</p> <ul style="list-style-type: none"> -O alumnado será quen de planificar e avaliar as materias correspondentes á especialización. -O alumnado será quen de dominar destrezas e habilidades sociais, así como demostrar un bo dominio da expresión oral e escrita, necesarios para fomentar un bo clima de aprendizaxe. -O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora 			

Other comments on the Evaluation

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN:

Informe da titora ou titor da Universidade : Calidade do documento escrito: 30% da cualificación final.
Comisión para xulgar o Traballo Fin de Mestrado : Presentación e defensa do TFM: 70% restante***

- Calidade do documento escrito
- Pertinencia do contido exposto.
- Calidade da presentación oral.
- Capacidade para a súa defensa.
- Grao de resolución manifestado.
- Adecuacións do recursos e medios empregados na presentación, incluído o uso das TIC.

** Será necesario obter unha puntuación mínima de 3,5 puntos sobre 7 puntos neste apartado para obter unha avaliación positiva global.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

- APA, **Manual de Publicacións de la American Psychological Association**, 3ª, Manual Moderno., 2010
- Feliz, T., Ricoy, M. C. et al., **The software for the content analysis: wrong, technical and artistic uses. Beyond Text: Video and other Medium Use in Qualitative Research (pp. 103-120)**, 2012
- Hernández, R., Fernández, C. & Baptista, P., **Metodología de la investigación**, McGraw-Hill., 2006
- Flick, U., **Introducción a la investigación cualitativa**, Morata., 2004
- Mcmillanm, J. y Shumacher, S., **Investigación educativa una introducción conceptual.**, Pearson., 2005
- Ricoy, M.C., **Consideraciones sobre la construcción de los instrumentos de recogida de información en la investigación educativa.**, Guadalbullón, 2009

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

- Desenvolvemento Psicolóxico da Aprendizaxe no Ensino Secundario/P02M066V06102
- Diagnóstico e Evolución da Competencia Curricular/P02M066V06106
- Deseño Curricular e Organización de Centros Educativos/P02M066V06103
- Formación Académica e Profesional/P02M066V06254
- A Atención á Diversidade e a súa Intervención/P02M066V06252
- A Convivencia nos Centros de Secundaria e o Traballo dende Departamento de Orientación/P02M066V06253

A Innovación e a Investigación Educativa como Factores para a Mellora e o Asesoramento Escolar/P02M066V06107
Orientación Base Legal, Composición, Planes e Programas/P02M066V06105
Orientación e Función Titorial/P02M066V06101
Prácticas Externas/P02M066V06301
Sistema Educativo e Educación en Valores/P02M066V06104
